

IFOR BACH (fl. 1158) - IFOR MEURIG yn y Brutiau, IFOR AP CADIFOR yn achau'r 16eg ganrif a'r 17eg ganrif - arglwydd Senghenydd

Enw: Ifor Bach

Priod: Nest ferch Gruffydd ap Rhys

Plentyn: Gwenllian ferch Ifor Bach

Plentyn: Gruffydd ab Ifor Bach

Rhyw: Gwryw

Galwedigaeth: arglwydd Senghenydd

Maes gweithgaredd: Milwrol; Gwleidyddiaeth a Mudiadau Gwleidyddol; Teuluoedd Brenhinol a Bonheddig

Awdur: Arthur John Richard

'arglwyddiaeth ddibynol' ar arglwyddiaeth Morgannwg ac yn cynnwys yr ardal fynyddig yn ymestyn o Aberhonddu yn y gogledd, crib Cefn On yn y de, afon Taf yn y gorllewin, ac afon Rhymini yn y dwyrain.

Yn 1158 ymosododd ar **Morgan ab Owain** o Wynllwg a Chaerllion-ar-Wysg a'i ladd ef a'r 'bardd gorau,' Gwrgant ap Rhys. Cofir amdano yn arbennig oblegid ei ymosodiad sydyn ym mherfeddion nos ar gastell Caerdydd yn yr un flwyddyn, a mynd â **William, iarll Gloucester**, Hawys ei wraig, a'u mab **Robert** i'w amddiffynfeydd coediog ef ei hun, a gwrthod eu rhyddhau nes i **William** ddychwelyd y tiroedd a ladratasai oddi arno a rhoi iddo diroedd ychwanegol yn iawndal.

Priododd Nest, chwaer (medd ' Brut y Saeson') yr **Arglwydd Rhys**. Dilynwyd ef cyn 1170 gan ei fab Gruffydd.

Awdur

Arthur John Richard

Ffynonellau

Giraldi Cambrensis Opera (1861â€"91), vi, 63

'*Brut y Tywysogion*,' sub anno 1157

'*Brut y Saeson*,' sub anno 1175

The Myvyrian archaiology of Wales (Denbigh 1870), 682

'*Annales Margam*,' sub anno 1158

G. T. Clark, *Cartae et Alia Munimenta quae ad Dominium de Glamorgan pertinent* (1910), i, 159

J. E. Lloyd, *A History of Wales from the Earliest Times to the Edwardian Conquest*(London 1911), 507-8

E. L. Chappell, *Old Whitchurch the story of a Glamorgan parish* (Caerdydd 1945), 9, 17

A Book of Glamorganshires Antiquities, 1578 (1887) (ed. J. A. Corbett), 54-5, 107

Heraldic Visitations of Wales and Part of the Marches between the years 1586 and 1613, under the authority of Clarendieux and Norroy, two kings at arms(Llandoverly 1846), i, 245

Llawysgrifau Ford (Cardiff Manuscripts 5, 6), 270, 491

Llawysgrif Tonn yn Llyfrgell Dinas Caerdydd (Cardiff Manuscripts 2, 136), 175, 216

Llawysgrif Wilkins (Cardiff Manuscript 3.464), 103

Dyddiad cyhoeddi: 1953

Hawlfraint Erthygl: <http://rightsstatements.org/page/InC-RUU/1.0/>

Mae'r Bywgraffiadur Cymreig yn cael ei ddarparu gan Lyfrgell Genedlaethol Cymru a Chanolfan Uwchefrydiau Cymreig a Cheltaidd Prifysgol Cymru. Mae ar gael am ddim ac nid yw'n derbyn cymorth grant. Byddai cyfraniad ariannol yn ein helpu i gynnal a gwella'r wefan er mwyn i ni fedru parhau i gydnabod Cymry sydd wedi gwneud cyfraniad nodedig i fywyd yng Nghymru a thu hwnt.

Ewch i'n tudalen codi arian am ragor o wybodaeth.

Arddull APA

Richard, A. J., (1953). IFOR BACH (fl. 1158) - IFOR MEURIG yn y Brutiau, IFOR AP CADIFOR yn achau'r 16eg ganrif a'r 17eg ganrif - arglwydd Senghenydd. *Y Bywgraffiadur Cymreig*. Adferwyd 25 Hyd 2024, o <https://bywgraffiadur.cymru/article/c-IFOR-BAC-1158>

LGC
NLW

LLYFRGEL
THE NATION

Yn ôl gŵyl
Llywodraeth Cymru
Sponsored by
Welsh Government